

Introducció

Part II

7. *L'actualització del lèxic: una tasca permanent*

Si l'ortografia, la morfologia i la sintaxi d'una llengua són aspectes que romanen essencialment invariants o, si de cas, exigeixen canvis molt saltuàriament, i en general menors, el lèxic cal que sigui revisat d'una manera constant. Les transformacions que es produeixen amb el pas del temps tenen una repercussió directa en els mots, tant pel que fa a llur supervivència com pel que fa a llurs definicions. Així, doncs, l'inventari lèxic d'un idioma és implícitament inestable, perquè reflecteix més directament que cap altre nivell de la llengua la concepció global de la realitat en totes les manifestacions.

Aquesta mobilitat singular ens ha de fer conscients que qualsevol tasca en la fixació del corpus del lèxic normatiu és sempre millorable i, per descomptat, provisional, contingent. Així ho va entendre també Pompeu Fabra. He remarcat la idea de canemàs que tenia sobre el recull que ens llegà; idea que evidència la necessitat d'estar amatents a les modificacions que calguin.

He explicat molt sumàriament alguns aspectes de la feina de preparació d'aquesta segona edició. Com en la primera, hom ha comptat amb l'assessorament dels especialistes; s'ha discutit a fons tant la conveniència o no d'entrar determinades formes com la definició llur; de suprimir-ne d'altres; s'han consultat les obres lexicogràfiques més importants de la romanística, així com el fons documental amb què compta l'Institut d'Estudis Catalans. Etcètera. Tot això no obstant, fem del tot nostres les paraules que Pompeu Fabra escriví en el prefaci de la primera edició del *Diccionari*: «s'han pres totes les precaucions per evitar definicions inexactes. Ni així no s'haurà pogut aconseguir que no se n'hagin esmunyit algunes de dolentes, deficientes o poc entenedores, però aquest inconvenient es trobarà atenuat pel fet que, sempre que es tracta d'un mot important o d'un sentit difícil de copsar, la definició va acompanyada d'una o més frases que exemplifiquen l'ús del mot i en precisen la significació» (FABRA, Pompeu, «Prefaci», a *Diccionari general de la llengua catalana*, 1932, p. VII-VIII).

Ben conscients de les limitacions humanes, tanmateix la col·laboració amb què ha pogut comptar la Secció Filològica ha estat bàsica perquè aquelles no hagin afectat en excés la utilitat de la tasca feta; també en aquesta línia manllevo les paraules de regreïment que en el prefaci esmentat Fabra explicita: «havem de regreïar [...] tots els qui, amb llurs clarícies i suggeriments, ens han estalviat força vegades d'incórrer en errors i omissions» (ídem, p. IX).